

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

..... APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	Manuscrisele nu se înapoiază și se	Prețul inserțiilor:
Pe un an 240 Lei	adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”;	Pentru publicațiuni oficiale, concurse,
Pe jumătate de an 120 „	lar banii pentru abonamente și inserațiuni	edicta etc. publicate de 3 ori, dacă conțin
Pe un pătrar de an 60 „	se trimite administrațiunii „TIPOGRAFIA și	până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200
Un număr 5 Lei.	LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.	de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei.
Pentru străinătate pe un an 300 Lei.		

Marele colegiu, întrunit în București pentru alegerea episcopului la eparhia noastră eri Sâmbătă în 21 Octomvrie 1933, a ales ca Episcop de Caransebeș pe

Inalt Prea Cuvioșia Sa Părintele Arhimandrit

Dr Vasile Lăzărescu

Profesor la Academia teologică din Oradea-mare.

Noul ales este fiu al Bănătuului, născut acum 40 de ani în comuna Jadani. A studiat teologia la Universitatea din Cernăuți, unde a luat și doctoratul în Sfânta Teologie. A funcționat ca profesor la „Academia Andreiană” din Sibiu, unde a intrat și în monahism; trece însă curând la Academia din Oradea-mare, avansând repede — pe urma calităților sufletești deosebite — la treapta de arhimandrit.

Astăzi scaunul marelui restaurator Ioan Popasu îl așteaptă să-l ocupe în demnitate, și îl așteaptă, cu legitimă dragoste, întreaga obște a bănățenilor dreptcredincioși, zicându-i:

Intru mulți ani, Stăpâne!

Nr. 5486 E 1933.

NOTĂ OFICIALĂ.

Amăsurat legii timbrului și a impozitului pe acte și fapte juridice art. 16 § 4, persoanele și de interes public și private sunt îndatorate a face declarație scrisă la Administrația-financiară a județului căruia aparțin cu trei luni înainte de 1 Ianuarie adecă arătând bunurile de mână moartă ce posed în vederea impunerii cu impozit echivalent.

Se atrage deci atențiunea Onor. Oficii parohiale asupra acestei îndatoriri și se reînprospătează ordinile noastre cu Nrii 2378 E 1927 „Foaia Diecezană“ Nr. 36 din 1927 și 3549 E din 19 Iunie 1930.

Administratorii parohiilor vacante sunt datori a face declarații și asupra sesiunilor vacante și a averii parohiilor vacante.

La sesiunile parohiale se va cere scutirea lor de impozit echivalent până la estenziunea de 6 ha. (10 jugere) amăsurat legii modificate și publicate în Monitorul Oficial cu Nr. 1 din 1 Ianuarie 1932.

Cei ce nu vor înainta declarații sunt expuși a fi amendați până la 50% din impozitul echivalent.

Despre înaintarea declarațiilor pentru sesiunile vacante se va face raport Consiliului eparhial până la 15 Decembrie a. c.

Caransebeș la 18 Octombrie 1933.

Președintele consiliului eparhial

Andrei Ghidiu

consilier eparhial, protopresbiter.

Convocare.

Consiliul general al asociației mirenilor „Frăția ortodoxă română“ convoacă prin această pe toți membrii și membrele ei la

Congresul general festiv

care va avea loc la Cluj în ziua de 6 Noembrie 1933 (a doua zi după festivitățile sfințirii Catedralei) cu următoarea

Ordine de zi:

1. Liturghie arhierască în noua Catedrală la ora 9 a. m.

2. Pomenirea Mitropolitului martir Sava Brancovici, dela a cărui moarte se împlinesc 250 ani, printr'un parastas și un panegeric rostit de D. Ioan Sandu directorul Școlii normale din Sibiu.

3. Deschiderea congresului în Catedrală prin cuvântarea Președintelui.

4. Raportul Secretarului general.

5. Votarea moțiunii.

6. Prezentarea membrilor F. O. R-ului în audiență de omagiu la P. S. Episcopul Nicolae Ivan al Clujului, la ora 12 a. m.

7. La ora 8 seara, în Teatrul Național reprezentarea piesei „Cerurile spun“ simbol dramatic ortodox, scris de Prof. V. Papilian membru al asociației noastre.

Cluj, din ședința consiliului central, ținută la 11 Octombrie 1933.

Secretar general:

I. Mateiu.

Președinte:

Sextil Pușcariu.

Sfaturi și îndemnuri*).

De un timp încoace s'a putut observa că unda indiferentismului religios și a materialismului otrăvitor de suflete a început să producă și prin părțile noastre, unele porniri primejdioase pentru sănătatea morală și intelectuală a popoului nostru.

Contactul credincioșilor noștri cu diferite elemente înstrăinate de credința noastră dreaptă, pornirea de a imita și în bine și în rău, dar mai ales în rău anumite forme ale vieții orășenești sau ale falsei civilizații moderne, au contribuit ca uneori să se ivească clipe de îndoială față de astfel de rânduieli seculare ale bisericii noastre, a căror sfințenie era odinioară o dogmă sfântă pentru ori ce creștin de omenie și cu frica lui Dumnezeu.

Constatând deci cât de primejdioasă este pornirea de a distruge sau de a slăbi credința, s'a aflat că singurul razim al sufletului în vârtejul și mulțimea suferințelor grele, e propaganda religioasă în satele noastre, prin activitatea cercurilor noastre religioase.

Pentru o durabilă rânduială trebuie reformat mai întâi sufletul, trebuie inobilată simțirea, trebuie disciplinată voința, trebuie zidit caracterul omului chemat să aplice legea. Iar caractere nu poate zi decât biserica prin credința în Dumnezeu pe care o propovăduiește.

Cine nu are frică de Dumnezeu, nu are nici rușine de oameni. Cine n'are conștiință clară despre destinația supranaturală a sufletului și despre răspunderea acestuia în fața lui Dumnezeu acela devine în chip fatal victima egoismului, un element păgubitor, pentru obștea în mijlocul căreia trăiește.

*) Cuvântare rostită de preotul Ștefan Sperchez din Petrovasela la deschiderea unui cerc religios.

Cine nu se teme de Dumnezeu, minte cine nu se teme de Dumnezeu fură, nădăjduind că de pedeapsa oamenilor poate scăpa.

Cine nu se teme de Dumnezeu ucide, socotind, că chiar ajuns în temniță, îi mai rămâne deschisă calea scăpării.

Iar cine iubește pe Dumnezeu, așa cum l-a descoperit unul născut Fiul său, Domnul și Mântuitorul nostru Iisus Christos și se teme de el, cine ascultă de învățăturile bisericii lui sfinte, acela nu face nici unele ca acestea. Creștinul adevărat este cel mai puternic stâlp al societății.

Biserica ne îndeamnă la iubirea de Dumnezeu și la iubirea de oameni. Inviorarea apostolatului în sânul bisericii noastre este un fapt îmbucurător, pe care nimenea nu îl poate micșora.

Fruntașii mireni ai zilelor noastre, au început în timpul din urmă a se convinge, că fără o renaștere a sufletului prin Biserică ori ce reformă politică, socială, economică, sau culturală este zadarnică.

„Trecutul nostru întreg e clădit din viața trăită în jurul bisericii, învățătura sfântă care ne-a apărut sufletul prin veacuri, mântuirea finală ne-a venit tot dela biserică. Ea este un dar al ortodoxiei. Astăzi căutăm în viața noastră de stat un razim. Dar ce punct de razim e mai sigur, decât această peatră adevărată biserică pe care Dumnezeu a zidit lumea?“

În același congres, în care s'au rostit aceste adevăruri prin graiul unui bărbat de stat, un distins profesor de filosofie a declarat cu smerenie, că filosofia se întoarce la Dumnezeu, ea cere sprijinul religiei și al bisericii pentru noua și sănătoasă îndrumare a vieții omenești. Vasăzică ideea răspunderii fiecăruia din noi față de biserică care ne-a ocrotit până acuma și condus la biruință este mare, ea ne pregătește fericirea pământescă și cerească deopotrivă, și numai ea singură e în stare să întărească toate ale noastre. Pe acest adevăr frumos se va zidi trainic.

Și ori cât de târzie ar fi roada ostenelelor noastre, și ori cât de puțină răsplată în lumea aceasta am avea noi, porniți pe această cale de salvare a bisericii noastre, nu vom descuraja din cauza greutăților, ci ori ce piedică ce ni s'ar ivi în cale, vom considera-o ca un nou stimulent, de a ne încorda puterile și de a ne potența activitatea spre a se face să se reverse cu înbelșugare binecuvântările Evangheliei lui Christos asupra tuturor credincioșilor bisericii noastre.

Năcazurile și greutățile zilelor noastre sunt multe și mari. Să ne mângâiem însă cu cuvîn-

tele marelui apostol Pavel adresate către Filipeni. (cap. 4 v. 12, 13).

„Știu a suferi lipsă și a avea de prisos, și în tot și în toate m'am învățat și a mă sătura și a flămânzi, a avea de prisos și a suferi lipsă. Toate le pot prin Christos care mă întărește“. Acestea sunt cuvintele de biruință asupra năcazului. Ele sunt oglinda vie a unei dureri nemărginite, sunt rodul nenumăratelor suferințe biruite prin tăria credinței, sunt glasul atâtor mii de năcazuri cotropite însă de valul nădejzilor a unui om întreg, a unui apostol. Durerea este totdeauna o școală a vieții iubiților, cine din noi nu și-a lipit tremurând buzele de paharul plin cu veninul amar al vieții și cine nu a golit de atâtea ori acest pahar al durerii? Suferința ne mișcă uneori cu putere sufletul nostru făcându-l să se topească în lacrimi și rîuri mari de durere. Pildă vie să ne fie marele apostol Pavel, pe care de-și uneori l-au acoperit valurile suferințelor, totuși s'a ridicat totdeauna peste ele, la suprafață.

În toiu focului durerilor sale înălța rugăciuni către Domnul, care luminează suferința ca o lumină de fulger. Patimile sale sunt pentru el patimile lui Christos. Din ranele lui Christos soarbe el puterea de a suferi. Suferința este pentru apostol o putere morală neprețuită un instrument al mântuirii și al sfințeniei, prin ea a devenit eroul pentru care noi îl admirăm, nu a existat nici odată un suflet mare fără durere. Nu soarele, ci furtuna te ridică în sus. În suferință Ingerul pășește în calea omului. Durerea nu te face numai amabil, ci și plin de iubire. Durerea nu pricinuește descurajarea inimei ci te face cu inima largă. Dacă am înlătura durerea din lume, mii de porniri bune ar rămânea părăginite în oameni, tocmai piedecile și poticnirile sunt acelea cari ne fac să ne mișcăm în viață, și în sfârșit tocmai simțemintele de durere, ne fac cu puțință a simți adevărata bucurie; înlăturând durerea dela noi, am îndepărtat cu ea toate bucuriile noastre.

De bună seamă însă, că ceea ce îndulcește paharul suferințelor mai lesne și mai sigur, ceea ce preschimbă plânsul în bucurie este ridicarea privirilor noastre la dumnezeescul erou al suferinței la Domnul Nostru Iisus Christos, pe care ni-l aduce biserică în fața ochilor noștri sufletești, și care a dus cu sine pe cruce, toate păcatele lumii cu o măreție ne mai văzută. Prin înălțarea privirii la El, se stinge în noi toată frica și lașitatea și înflorește floarea minunată a spiritului de jertfă și eroism.

De aceea datorința sfântă și dreaptă cu care ne adresăm azi spre toți cei ce au urechi să

audă și minte să înțeleagă, este, că prin puterea cuvântului dumnezeesc propovăduit cu entuziasm, și în mod convingător în biserică se va întări sufletul poporului nostru în credință și se va zidi prin aceasta în fiecare credincios o cetățue nebiruită, sporind astfel energia și puterea de viață a bisericii și a neamului nostru.

Cuvântarea

Prof. de Teologie protodiacon Ion David la deschiderea anului școlar dela Academia Teologică.

Acestea sunt etapele principale prin care a trecut în viața laborioasă de funcționar bisericesc fericitul episcop Iosif al Caransebeșului. Date laconice în dosul cărora se ascunde o desfășurare supraomenească de energie întru promovarea binelui obștesc al bisericii, întru apărarea și sporirea celui mai scump patrimoniu al neamului nostru contra dușmanilor cari săpau la temelii lui. Fire loială și sinceră față de stăpânitorii din trecut a susținut și apărat cu toată agerimea minții lui cauza națională, a susținut lupta împotriva șovinismului apponyan care tindea să ne suprima școalele confesionale și mai vârtos Institutul pedagogic de unde eșeau umilii apostoli ai slovei românești, învățătorii confesionali de altă dată. Sufletul acestui luptător de rasă care nu cunoștea duplicitatea nici compromisiul era intransigent în apărarea dreptății românești storcând accente de admirație chiar din partea adversarilor săi celor mai înverșunați în școala cărora a însușit logica, preciziunea și rigora argumentelor, întemeierea lor juridică dublate de suplețea, entuziasmul și viociunea caracteristică rasei latine. Ca funcționar a fost muncitor până la sacrificiu și extenuare fizică, era doar cât pe aci să-și piardă brațul din cauza muncii excesive. Actele compuse de dânsul se disting printr'un concept de o claritate desăvârșită, conciziune și sobrietate caracteristică oamenilor cu rutină desăvârșită în materie. Era de o promptitudine și acurateță uimitoare în săvârșirea agendelor sale. Conștiințiozitatea sa a devenit proverbială. Printr'o muncă uriașă desfășurată în decurs de peste 4 decenii, a reușit să pună administrația noastră bisericească pe temelii solide dând dovadă de un spirit creator fără seamăn. A fost un geniu organizator, a fost totul în toate pe terenul administrativ bisericesc, ca un bun chivernisitor al banului public a înmulțit fondurile dieceșei noastre cu 35 de milioane. A clădit, a restaurat biserici, case și mănăstiri, a achiziționat bunuri pentru biserică a întemeiat și a complectat fondurile diecesane. Este nesfârșit pomelnicul operelor răsărite în urma inițiativei sale fecunde și cu toate că s'a izbit de multe ori de obstacole în drumul său, cu toate că ignoranța și cerbicia nepricepuților i-au stat în potrivă nu s'a dat nici odată înapoi dinaintea răutății, ci a luptat cu perseverență pentru desăvârșirea întreprinderilor sale. A fost cel dintâi în metropolia noastră care a fondat fabrica de lumini de ceară. A întemeiat compactoria diecesană, muzeul eparhial, etc.

Episcopul Badescu a fost un bun cunoscător de oameni care a știut să-și selecționeze colaboratorii, să-i formeze, să-i animeze prin cuvânt și prin exemplu netolerând în jurul său lenea și necinstea; episcopul Badescu a fost un mare pedagog. Ca om al școlii s'a manifestat în girarea agendelor de referent școlar, ca director

și profesor, deși pe scurt timp, al Institutului teologic. Își aducea aminte cu plăcere de timpul trecut la Institutul nostru și ascultă cu bucurie amintirile noastre, ale foștilor săi elevi. A pornit doar să se facă profesor de latină și de greacă dar numai anul școlar 1917/18 s'a putut ilustra ca profesor activ. Ca director a fost bun cu cei buni și sever față de încălcările grave de disciplină. Prelegerile sale se destindeau printr'o pregătire asiduă, avea note personale după care își ținea cursurile, note elaborate cu mult sărg și aparat științific. Tonul serios și atrăgător, claritatea și preciziunea espunerii ridicau prelegerile sale la nivelul unor prelegeri universitare. Auditorii îl ascultau cu plăcere iar la examen rezultatul era favorabil, căci prestigiul de care se bucura profesorul protosincol impunea o pregătire serioasă pe deoparte iar pe de altă parte întrebările clare puse cu bunăvoință cari ținteau numai esențialul punând mai mult raționamentul decât memoria la contribuție, smulgeau cu ușurință răspunsul candidatului. În scurtul răstimp al unui singur an școlar a dat dovadă de atât tact pedagogic și de talent în predare, încât putem deduce că dacă își alegea cariera de profesor ar fi ilustrat-o de bună seamă ca puținii alții. Fericitul întru Domnul episcopul Badescu a fost un prieten sincer al tineretului școlar, un om cu inima deschisă pentru tinerul care venea să ceară sfat sau oblăduire, un apărător iscusit și insulețit al școlii românești. Pe vremea unguirilor ne scapă institutul pedagogic de desființare iar în timpul mai nou a apărat cu un zel neobosit școala noastră teologică amenințată să fie degradată sau chiar desființată. În loc să permită scăderea nivelului teologiei noastre străvechi pe care a ilustrat-o un Șaguna ca profesor și atâția alții în urma lui, sub arhipăstoria sa și grație străduințelor sale neobosite Institutul nostru se ridică la rangul de Academie teologică. Episcopul Iosif elaborează un regulament conform cerințelor actuale complectând programul de studii cu obiecte noi încurajând mai ales studiul Biblic, studiul Tipicului și al Cântării bisericești pe care din urmă o consideră ca o secunda teologia, ca studiu ordinar în rândul disciplinelor de teologie practică. În toiul crizei economice în anul 1931 când nevroza desființării școlilor își atinse culmea, amenințând să înghită instituții de veche cultură românească, spiritul său cărnă de luptător se împotrivescurentului torențial. Episcopul Iosif întemeiază școala eparhială de cantori bisericești, susținându-o prin mijloace modeste, prin contribuția gratuită a profesorilor dela Academia teologică și dela liceul din loc. În modestia sa n'a acceptat să o numim după întemeietorul ei, dar a descins ca un bun părinte sufietesc între elevii școlii, s'a interesat în mod deosebit de progresul pe care îl face acest tânăr vlăstar al dieceșei noastre, asistând cu bucurie la examene exprimându-și satisfacție despre cele constatate și animând zelul elevilor prin cuvinte însulețite de îmbărbătare. Ca director canonic al Academiei teologice a fost un bun povățuitor al profesorilor și al studenților deopotrivă, avea o inimă blândă pe care o înduioșă mizeria și neajunsurile omenești, indulgentă față de multe neajunsuri, moderată parcă ar fi privit lucrurile așa cum se prezintă ele sub specie aeternitatis.

Amintirea noastră proaspătă și înduioșată, câte n'ar putea să istorisească despre acest bătrân, cu ochii limpezi ca de căprioară, cu trupul supt și martirizat sub povara răspunderii formidabile, care-și purta schima monahicească cu austeritatea unui anahoret din pustiurile nesfârșite ce se întind spre soare răsare. Zâmbetul său

blajin nu ne mai înviorează, cuvintele sale înțelepte nemesteseșugite în monotonia lor majestoasă, comparabile cu ecoul ecteniilor ce se resfrâng în concha misterioasă a unei vechi Catedrale, nu ne mai leagă dându-ne iluzia că vibrăm împreună cu dânsul în ritmul vecinicii. Cum vom evoca icoana transfigurată a arhierelui săvârșitor de cele sfinte fără cutremur și fără înflorare?! Umbla printre poporul său ca un proroc al vechiului Legământ, îl văd parcă strecurându-se agale spre ușile altarului bisericii, cu simplitatea unui călugăr istovit de post și de veghe framântându-și mătaniile, ca o umbră diafană printre oamenii din carne și din oase, binecuvântând obștea cu glas domol al celui pironit pe cruce: *Pace voaă!*

A căzut în învălmășala luptei ca un erou „sans peur et sans reproche“ apărându-și integritatea canonică a hotarelor eparhiei sale. Agonia însăși îi fu grea și îndelungată, două luni s'a rezboit cu moartea până ce în 11 Iulie a. c. preamiloștivil Dumazeu l-a chemat la sine așezându-i sufletul sbuciumat și chinuit acolo unde toți dreptii săi se odihnesc. A murit deplâns de mulțimea săracilor, înconjurat de familia sa iubitoare, într'un mediu simplu și nepretențios așa precum i-a fost viața întreagă, în căsuța sa spoită în alb pe care și-a ales-o ca reședință de vară. Așezat pe catafalc în chiliuța modestă de lângă stradă, înconjurat de bărbați și femei umile din popor îmbrăcați în strae românești, cu figura sa blândă și trăsăturile liniștite făcea impresia unui sfânt părinte deplâns de turma sa credincioasă. Omul încărcat de merite și de decorații care nu a purtat însă nici odată medalii, stele sau cordoane, a ținut să fie prohodit de un singur călugăr pe care îl iubea pentru bătrânețele sale cărunte și pentru sufletul său nevinovat de copii. A fugit totdeauna de eticheta rece a oficialității, de discursurile rasunătoare ale oratorilor de ocazie și sinchisit oarecum de a nu face prea mult zgomot a plecat cu discreție dintre noi ca să fie așezat în Eșelnița lui părintească, lângă părinții săi și lângă rudeniile sale. Acolo în culmea unui deal lângă crucea cea mare a cimiteriului sătesc l'au așezat spre vecinică odihnă în prezența acelor cari l'au însoțit în ultima sa călătorie. În creștetul unei coline, în solul pământului strămoșesc pe care l-a iubit cu atâta duiosie, de unde se văd prăvălindu-se mareț valurile Dunării străbune, ogîndind mai la deal pe tărmlul sârbesc tabula divului Traian, în mijlocul feeric al naturei, înconjurat de prietenii săi de joacă, de tovarășii săi de copilărie odihnesc moaștele sfinte ale arhierelui care pe sine jertfă s'a adus pentru izbăvirea poporului său mult iubit. Acolo zace sub lespezea unui monument modest acela prin stingerea căruia, o faclie luminătoare s'a stins în sufletul nostru. Dragostea noastră îi va ridica un monument neperitor în suflet căci:

Eternă e numai iubirea,
Foc de vestale tainic alintat,
Ce îți păstrează trainic amintirea.
Ești între noi, deși de mult Te-ai dus!
Din inimi Ți-ai zidit o piramidă,
Un monument „aere perennius“.

(Stârșit)

Din sbuciumul vremurilor de jertfe și biruință.

III.

Organizația legiunilor de cercetași — inspirată și supravegheată de A. S. R. Principele Carol, — secondat de profesorii Murgoci, Mugur, Nedelcu și alte personalități, devenea tot mai puternică. Moștenitorul Tronului, cu o pasiune vrednică de toată admirația, alerga — fără odihna — dela o margine a țării la alta, spre a inspecta toate cohortele și a se convinge dacă comandanții sunt la înălțimea chemării lor, dacă tineretul cercetășesc este conștient de nădejdiile ce se puneau în el și dacă ordi-nile date, sunt cu precizie executate.

Cu ocaziunea acestor inspecții, A. S. R. mai lua măsuri ca atunci când unii din comandanții cohortelor vor fi mobilizați, inlocuitorii lor să fie din vreme fixați și inițiați asupra sarcinei ce li se va încredința.

În acest scop, A. S. R. vine și la Turnu-Severin în luna Ianuarie 1916. După inspecția făcută cohortei noastre — numită „Apolodor din Damasc“, pornim cu toții la Divizie unde l se oferă un ceai. Aci se stabilește și chestiunea comandamentului acestei cohorte, ca în lipsa Dlui Doctor I. Glavici comandantul cohortei, — care va trebui să părăsească orașul — această sarcină să mi se încredințeze mie — în considerațiune că fiul meu cel mare este ajutorul Dlui Dr. Glavici iar eu fiind scutit de mobilizare.

Tot în această lună și an, îmi spune un tânăr bănățean — strecurat Dumnezeu știe cum, prin munți și prin păduri până la mine în Turnu-Severin, — că împăratul Wilhelm a vizitat Orșova, a înconjurat cu vaporul insula Ada-Kalei și-apoi a pornit cu automobilul peste șoseaua Széchenyi la Baziaș de unde luând trenul de Timișoara s'a dus la Șteinbruk.

Floarea flăcăilor — frumoși și chipeși — de prin văile Almăjului și ținuturile Coșteiului, Caransebeșului și Lugojului, pe cari arcanul hengerilor maghiari îi prinsese și trimisese la moarte sigură, și în aceste vremi, și-au adus aminte de mine. De acolo, de unde soarta îi dusese și i făcuse prizonieri, îmi trimiteau cele mai duioase scrisori cu rugămîntea de a spune celor dela ei, că **n'au murit** și că **le trimită multă sănătate**. „Și de ți-o fi cu voe Domnule profesor, adăogau unii, ajută-i cu sfatul și eu ce te-o îndura inima“.

Dragii mei bănățeni! cât de fericit a-și fi fost să pot fi pe gândul vostru!

S'apropie viforul.

Sărmanii Sârbi, sunt ridicăți din Severin și imbarcați pentru Rusia.

„În Severin — se tânguia amărății — priveam zilnic pământul țării noastre; de-acum n'ainte, nici atât! Unde ne vor duce? Câți ne vom mai întoarce?“ și jale mare, sfâșietoare se împânzea peste sufletele lor și ale celor din jurul lor.

Neputința în care mă găseam eu — și atâți ca mine — de a întinde o mână de ajutor acestor oameni, mă revolta și mă umilea.

Vine ca comandant al Diviziei din Turnu-Severin, generalul Dragalina. Pe cât de distins militar, pe atât de afabil om. Zilnic ne întâlneam spre a-l pune în curent cu dispozițiile ce luam ca conducător al cohortei și cu rapoartele ce inimoșii cercetași îmi înaintau în fie-care seară. Cunoscându-mi sentimentele pentru frații de peste

Aflându-se sub tipar

„Calendarul Românului“

pe anul 1934

va apare curând

vremelnicele hotare și relațiunile ce aveam cu — aproape mai toți — intelectualii și paurii bănățeni, rămăneam ore întregi de vorbă, într'o intimitate care părea că dăinuiește de zeci de ani.

După un sfat care mi-l dă, relativ la măsurile ce trebuie să iau, înțeleg că a sosit ceasul care cere **suprema jertfă**.

Noaptea de 15/28 August 1916, — la ora 12 — este trezită și cu ea noi toți de dangatul clopotelor sf. biserici și de trâmbițele de alarmă care chiamă pe toți **pentru țară și neam — la mucenicie**.

De și de mult cerută această clipă, vestirea ei, străbătu peste tot un fior necunoscut până atunci.

Tinerile măicuțe își strâng pruncii la sân, bătrânii se cutremură, — toți — gândind la scumpii lor copii, soți, frați și rude — se roagă Celui a tot puternic, să nu-i dea pierzării. Isoare de lacrimi risipesc ochii lor peste fețele înfrigurate, peste buzele înegrite de părjolut focului ce-i mistuia, căci fie-care — tinăr și bătrân — avea o ființă care aparținea trupului și sufletului lor.

În acea noapte, vulturii noștrii, sorbeau Carpații! Epopea, începea a-și însăși paginile sale, scrise — prin foc — cu sânge de eroi.

Dimineata, un remorcher arinat austro-ungar — strecurat prin îngăduința noastră criminală — ca vas comercial, — venind dinspre Calafat, lasă asupra Severinului patru descărcături. Bombele au căzut 1. asupra Cazarmei infanteriei 2. cabinetului de lucru al generalului Dragalina la Divizie 3. „Vilei Burileanu“ și 4. cazarmei roșiorilor. Au tras apoi și asupra gărei Vărciorova și ar fi tras poate și mai mult, dacă tirul bateriilor noastre nu i-ar fi forțat să se retragă la Orșova.

Suntem în plin război. Cea mai mare parte din fruntași, și din cei cu dare de mână, părăsesc orașul. Spitalul „Crucei roșii“ primește ordinul de a părăsi Turnu-Severin și a se instala la Filiași. Soția mea — mobilizată ca administratoare a acestui spital, mă părăsește. Cu dânsa ia pe fiica noastră și pe bătrâna mea mamă. Rămân cu cei doi băeți. Toate insistențele lor mei și a bunilor prietini, de a mă retrage și eu, au fost zadarnice, — deși știam ce mă aștepta, — doar o viață întreagă, m'am trudit pentru pregătirea acestei cuminecături, și doi ani — neîntrerupți — cerusem războiul acesta de întregire a neamului.

Bulgarii cari ocupaseră Serbia, ne trimet — din când în când — șiroae de gloanțe din hodorigitele lor arme. Le răspunde bateria Locotenentului Vrajitoru și-i amuțește pentru mult timp.

Armata diviziei I-a de sub comanda vrednicului general Dragalina — el însuși bănățean — avea să lupte pe frontul dinspre Banat. Împărțită în mai multe sectoare, ea trebuia să ocupe valea Cernei și să se întărească acolo până la noi ordine.

Intrată în luptă, face acte de mare bravură. Capturază peste 600 de prizoneri, tunuri, mitraliere și tot materialul ce forma bogăția acestei pozițiuni, care era întărită după principiile tactice cele mai noi, dar care în fața pepturilor de oțel ale vitejilor noștrii ostași, nu putuseră rezista. Între prizonieri, se afla și Dl avocat Dr. Dragu căruia, cei câți mai eram în Severin — i-au oferit o masă ca unui frate.

Cu tot bombardamentul năpraznic al monitorului inamic „Almos“, în ziua de 22 August se cucerește Orșova și se instalează în oraș administrația militară română.

Slăbirea frontului dela Jiu, impune însă dislocarea câtor-va trupe dela grupul „Cerna“ și ca atare și slă-

birea lui, fapt care nu scapă din vedere inamicului, făcându-l să reia ofensiva cu mai multă dârjenie și mai puternic înarmat.

Pier ca niște bravi Locotenentul Vasilescu Matei — fost elev al meu și membru al Soc. „Doina“ și — plutonierul Pupază.

La Octomvrie, primesc vizita prof. Mugur inspector general al Legiunei Cercetașilor. Rămâne foarte mulțumit de cele constatate și mă felicită de modul cum conduc cohorta. Plec apoi cu dânsul la Filiași spre a vedea pe ai mei. Tocmai în acea zi, avioanele inamicului lasă trei bombe asupra Filiașului dintre care una în apropierea spitalului încărcat de răniți, unde locuiau și ai mei și mă aflam și eu. N'a fost nici o victimă.

Pe la 8 seara, părăsesc această localitate și mă despart de-ai mei — pe care i-am lăsat plângând — cu inima strânsă de durere. Simțiam în mine ceva, care îmi spunea: *vă veți mai vedea?* Și justă a fost această presimțire, căci doi ani, n'am știut unii de alții. La despărțire, noui rugăciuni să părăsesc Turnu-Severin.

Într'un tren de marfă cu luminile stinse și cu cea mai minimă viteză, culcați cu fețele în jos, am ajuns la 2 noaptea în Turnu-Severin. Bulgarii — după țărmlul Serbiei — cum au simțit apropierea trenului, — au tras mereu la gloanțe în noi, fără să-și atingă însă scopul. De-altfel, ne obișnuisem cu ideea morții, pentru ca zilnic și chiar în miez de noapte, boambele șucrau de-asupra capetelor noastre, sfărâmând locuințe, distrugând vieți.

Drul Glavici care conducea un spital în Slatina, cheamă telegrafic pe fiul meu cel mare. La întoarcere oprindu-se în Filiași la maică-sa și nemșii apropiindu-se de această localitate este nevoit a evacua și el cu toții și a porni pe calea pribegiei. A fost un noroc și pentru el și pentru noi, că nu l'au avut în mână nemțoflii cari îi jurase perirea din cauză că pe timpul neutralității le arsesse gazetele.

Rămân — în toată casa — cu băiatul cel mic, care nu s'a îndurat să mă lase singur, deși-l rugasem și avea posibilitatea să plece și el cu cei dela Filiași.

Cum să te las pe tine — tată — singur, fără nimeni din noi în jurul tău? îmi repeta el ca să mă convingă.

Da! am rămas doar cu el, cu dorul și cu ochii în zarea necunoscutului, unde porniră și ai mei, ca și atâtea sute și sute de pribegi.

(Va urma).

Ioan St. Paulian.

Anunț literar.

Profesorul Ștefan Pop a retipărit din „Foaia Diecezană“, prima jumătate a cercetărilor sale, în VII capitole; cari acoperă 110 pg. 8° mic, despre trecutul nostru bisericesc, din răstimpul dela 1716 până pe la 1760.

Volușul a ieșit de sub teascurile eparhiale, pe contul consiliului aceleași eparhii și se desface cu prețul de lei 20, la Librăria eparhială.

Textuarea originală din „Foaia Diecezană“ a suferit în carte: mari și multe schimbări; așa credem că în bine! Adugeri, omiteri, rectificări și îndreptări și îmbogățiri, mai mici ori

mai mari se află în fiecare capitol; dar ici cole și pe singuraticile pagini. Fără a exagera putem deci spune, că întregul studiu e pedin-tregul remaniat.

O recomandăm cu toată căldura lectorilor noștri spre cumpărare.

Prețul e bagatel, Lei 20.

Dacă se va vinde și achita spesele efective, autorul ar continua și întregi lucrarea, recte retipărirea încă cu două trei capitole: despre neexistența unei mitropoliei ortodoxe în Timi-șoara, lista succesivă consecutivă a vlădicilor Caransebeșului până la 1760, când e certă și e proprie numai Vârșățului; apoi pomelnicul epis-copilor vechi ortodoxi ai Banatului, orică vecinași cu aceasta „Gură de Rai“, și poate și despre toate alte mișcări a vieții bisericești vechi, din fosta regiune de Sud, a fostei țări a coroanei turtite a sfântului Ștefan, primul rege unguresc.

Ș T I R I

Hirotonire. Sâmbătă și Duminecă, 14 și 15 Octomvrie a. c. a fost hirotonit prin I. P. S. Arhiepiscop și Mitropolit Nicolae întru diacon, presbiter și duhovnic *Gheorghe Cornean* din Zăgu-jeni pentru parohia vacantă Brebul.

Alegerile de Episcopi. La scaunul dela Huși, din metropolia Moldovei și Sucevei, a fost ales P. S. Arhiepiscop Nifon Criveanu-Craioveanu vicar la Episcopia Râmnicului-Noul Severin. P. S. Sa a întrunit 94 voturi; au mai avut voturi: Arhim. Chesarie Păunescu dela Mănăstirea Cernica, P. S. Grigore Leu dela Iași etc. Pentru episcopia de Cetatea-Albă-Ismail a fost ales P. S. Dionisie Erhan, vicarul acelei Episcopii; s'au mai dat voturi pentru P. S. Arhiepiscop Tit Sîmedrea vicarul Mitropoliei Bucureștilor, Arhim. Scriban etc. etc.

Societatea de lectură „Ioan Popasu“ a studenților dela Academia noastră teologică s'a constituit Luni, 16 Octomvrie a. c. sub prezidiul profesorului protodiacon Ion David. S'a ales următorul comitet pe 1933/1934: vicepreședinte Marcu Bănescu a. IV, secretar I Ion Rachitoviciu a. III, secretar II Valeriu Perian a. II, cassar: Gheorghe Păleanu a. III. In comisia literară: Simeon Novac și Victor Vlăduceanu a. IV, Valeriu Boleanțu și Aurel Folea a. III,

Ilie Miloș și Remus Olariu a. II, Dimitrie Jura și Constantin Stoichescu a. I. Bibliotecar Ioan Vasii a. II, vicebibliotecari Simeon Bâtea și Eremia Ghita a. I, controlor Alexandru Gruia a. IV, econom Alimpie Aldescu a. IV, cond. de cor Liviu Vinulescu a. IV, arhivari Ioan Șerban a. II Macu Cuzmanovici și Pavel Goanță a. I.

Ședința de constituire coincidând cu ani-versarea de 40 ani dela nașterea M. Sale Regelui Carol II, s'a aranjat în cadrul unui program de cântări, cor și declamări, președintele prot. Ion David într'o frumoasă cuvântare conturând per-sonalitatea Regelui Țării.

CONCURSE.

Consiliul parohial ortodox român din Agadiciu escie concurs la parohia de clasa II (doua), protopres-biteratul Oravița pe lângă următoarele

Emolumente:

1. Sesiunea parohială constătătoare din 45 jughere pământ arabil și fânaș.
2. Un intravilan de 200 stj.
3. Un extravilan de 1400 stj.
4. Birul parohial uzitat
5. Stola uzitată.

Ne fiind casă parohială alegândul preot va avea să se îngrijească de locuință și va suporta toate dările sesiunei sale.

Doritorii de a ocupa acest post au să-și înainteze cererile de concurs cu încuviințarea Venerabilului Consi-liu eparhial prin Prea Onoratul oficiu protopresbiteral al Oraviței montane, Consiliului parohial din Agadiciu.

Recurenții sunt invitați, cu prealabila încuviințare a protopresbiterului tractual să se prezinte în sfânta biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântare, tipic și oratorie, dar nici de cum in ziua alegerii.

Alexandru Dobrescu m. p.

președ. com. parohial.

Ioan Goți m. p.

not. com. parohial.

In conțelegere cu oficiul protopresbiteral.

Irmosiere

scrise pe hârtie velină, curat, cetăț,
se găsesc spre vânzare la

Librăria Diecezană

Prețul 150 Lei. — Se pot comanda prin ramburs.

Obiecte bisericești
dela cele mai renumite fabrici, se află
de vânzare la **Librăria Diecezană.**

Librăria Diecezană din Caransebeș

oferă pentru anul școlar 1933/34 marele ei depozit de

Cărți și recvisite școlare

Domnii învățători beneficiază de un rabat de 12%

Atât la cărțile școlare cât și la recvisite.

FABRICA (ATELIER) DE LUMINI A EPARHIEI CARANSEBEȘULUI

In fabrica (atelier) de lumini, înființată de Consistoriul nostru eparhial, se află de vânzare lumini de ceară curată, în diferite mărimi și grosimi. Recomandăm credincioșilor noștri, ca să-și procure dela această fabrică luminele de ceară curată trebuincioase la diferitele acte religioase: cununii, prasnice, pomene, cazuri de moarte, părăstase, după cum se și cere aceasta de tradiția și cultul bisericeii noastre dreptmăritoare.

Luminele se pot procura direct sau dela și prin epitropiile parohiale la

„Librăria Diecezană“ Caransebeș
cu grosul și cu bucata.